



## 10-11

### ΕΥΤΥΧΗΣ ΜΠΙΤΣΑΚΗΣ

Ο γνωστός διανοούμενος, περιγράφοντας τη σημερινή κατάσταση, επισημαίνει: «Και τώρα τι; Μεταξύ Σκύλλας και Χάρυβδης».

► Του **ΕΥΤΥΧΗ ΜΠΙΤΣΑΚΗ**

## Και τώρα τι;

**ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ** κορυφώνεται το δράμα που παίζεται σε βάρος της χώρας μας, «στιγμή» (με την εγγεληνική έννοια του όρου) που θα απαντήσει στο ερώτημα: υποτέλεια ή εθνική ανεξαρτησία και προοδευτική πορεία με στρατηγικό στόχο τον σοσιαλισμό.

Ουσιαστικά είμαστε μια χρεοκοπημένη χώρα. Πώς φτάσαμε λοιπόν εδώ; Η απάντηση είναι απλή και σαφής: Οι μεταπολεμικές κυβερνήσεις υπέταξαν το αίτημα της εθνικής ανεξαρτησίας και της κοινωνικής προόδου στο ταξικό συμφέρον της κυρίαρχης τάξης. Οι μετέπειτα αγώνες της Αριστεράς συνδύαζαν διαλεκτικά (ή έπρεπε να συνδυάζουν) το πατριωτικό (εθνική ανεξαρτησία) με το ταξικό (κοινωνική απελευθέρωση, σοσιαλισμός).

**ΣΗΜΕΡΑ, ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ** γενικής κρίσης του καπιταλισμού, το κεφάλαιο (με κυρίαρχο το χρηματιστικό), με την πολιτική του νεοφιλελευθερισμού, δεν επιχειρεί απλώς να μεταφέρει τα αποτελέσματα της κρίσης σε βάρος της εργατικής τάξης και των υποτελών στρωμάτων. Επιδιώκει να καταστρέψει όσα κέρδισαν οι λαοί την περίοδο του αιματοβαμμένου καπιταλισμού (πληρωμή της εργατικής δύναμης, κράτος πρόνοιας, προοδευτική παιδεία κ.λπ.).

Με τον οικονομικό πόλεμο, ο επί του παρόντος νικηφόρος καπιταλισμός επιδιώκει να συνθλίψει τις κοινωνικές αντιστάσεις και ταυτόχρονα να σαρώσει τα κινήματα εθνικής ανεξαρτησίας. Η χώρα μας επιλέχθηκε ως πειραματόζωο για την εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης θεωρίας και πράξης. Γιατί; Επειδή λόγω ειδικών συνθηκών, αλλά και επειδή η εγχώρια κυρίαρχη τάξη, υποτελειακή από παράδοση, θα δεχόταν πιο εύκολα αυτόν τον εθνοκτόνο ρόλο.

**Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ** περιπέτεια θα λυθεί ή με την καταστροφή της ανθρωπότητας ή με τη νίκη των δυνάμεων του σοσιαλισμού (καταστροφή του ενός πόλου της αντίθεσης ή και των δύο, κατά τη μαρξιστική αντίληψη της ιστορίας). Η «νομοτέλεια» ισχύει και για τη χώρα μας.

Ποιος θα έπρεπε λοιπόν να είναι ο στρατηγικός στόχος της δικής μας Αριστεράς; Ένας και μοναδικός: ο σοσιαλισμός. Αλλά: η κατάσταση της χώρας μας είναι καταστροφική. Υπάρχει όμως επαναστατική κατάσταση, προϋπόθεση για τη νίκη των δυνάμεων του σοσιαλισμού; Η απάντηση είναι δεδομένη και αρνητική. Το τι θα μπορούσε να γίνει με την όξυνση των κοινωνικών αντιθέσεων και του καθεστώτος της υποτέλειας συνολικά είναι κάτι που δεν μπορούμε να το προβλέψουμε.

Συνεπώς: Με δεδομένες τις δικές μας συνθήκες, ο λαός της Αριστεράς ψήφισε ΣΥΡΙΖΑ. Σήμερα για πρώτη φορά στη χώρα μας έχουμε κυβέρνηση της Αριστεράς. Πώς έγινε το «θαύμα»; Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ ανταποκρινόταν στις ελπίδες των αριστερών: ήταν ένα πρόγραμμα

«επαναστατικού» ρεφορμισμού. Αυτό που απαιτούσε η συγκεκριμένη «στιγμή».

**ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ** ήταν ένα πρόγραμμα σωτηρίας του ελληνικού λαού και οικονομικής ανασυγκρότησης της χώρας στο πλαίσιο της Ε.Ε., με στρατηγικό στόχο τον σοσιαλισμό (ο στρατηγικός στόχος σημειωνόταν στο τέλος του προγράμματος, χωρίς συγκεκριμενοποίηση και -συνεπώς- χωρίς να πείθει).

Ποιοι ήταν λοιπόν οι βασικοί στόχοι του προγράμματος; «Θάψιμο» του μνημονίου. Επαναδιαπραγμάτευση και κούρεμα του χρέους. Οχι εκποίηση της κρατικής περιουσίας και γενικότερα του πλούτου της χώρας. Δίκαιο φορολογικό σύστημα με κύριο στόχο το μεγάλο κεφάλαιο. Επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων. Κατώτερος μισθός 751 ευρώ. Βελτίωση μισθών και συντάξεων. Επαναπρόσληψη των απολυμένων και αυτών που βρίσκονται σε καθεστώς ομηρίας (αξιολόγηση). Προοδευτική αναμόρφωση της παιδείας. Κατάργηση των «Συμβουλίων» στα ΑΕΙ και αποκατάσταση της νομιμότητας. Ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και κατάργηση της υποταγής της έρευνας και της παιδείας στα συμφέροντα του κεφαλαίου. Επαναφορά της νομιμότητας και ανασυγκρότηση της ΕΡΤ, αρχίζοντας από μηδενική βάση. Αποκατάσταση της εθνικής ανεξαρτησίας και αξιοπρέπειας.

**ΣΗΜΕΙΩΣΑ ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ** σημεία του προεκλογικού προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ. Το πρόγραμμα αυτό δεν υπερέβαινε τα όρια του καπιταλισμού. Δεν ήταν πρόγραμμα ρήξης με την Ε.Ε. Ήταν όμως, εάν εφαρμοζόταν, ένα πρόγραμμα σωτηρίας του ελληνικού λαού, που θα δημιουργούσε, ενδεχομένως, δυνατότητες για μια ριζοσπαστική-«επαναστατική» πορεία.

Συνολικά, το πρόγραμμα αυτό συνδύαζε διαλεκτικά το κοινωνικό με το πατριωτικό στοιχείο. Δεν επαγγελόταν μια ανέφικτη (επί του παρόντος) επανάσταση. Ανταποκρινόταν όμως στις ανάγκες και στις δυνατότητες της «συγκεκριμένης κατάστασης» και ψηφίστηκε από τον λαό της Αριστεράς. Το πρόγραμμα καταπολεμήθηκε από τις υπόλοιπες δυνάμεις της Αριστεράς. Εδώ θυμόμαστε τον Μηρεχ: Δεν μας αρέσει η απόφαση του λαού; Να αλλάξουμε λοιπόν λαό!

**ΘΑ ΗΤΑΝ ΜΗΠΩΣ** αποδεκτό αυτό το θετικό ρεφορμιστικό πρόγραμμα από τους λύκους της Ε.Ε., υπαλλήλους και αφεντικά; Η σύγκρουση θα ήταν δυνατόν να αποφευχθεί; Μια θετική απάντηση θα προϋπέθετε αφέλεια: υποτίμηση της αναληψίας του κεφαλαίου και των υπηρετών του. Γιατί κυρίως οι Γερμανοί αντέδρασαν με αυτή την ανθρωπή σκληρότητα; Το βασικό, κατά τη γνώμη μου, δεν ήταν το πρόβλημα του χρέους. Οι Γερμανοί και οι υπόλοιποι είχαν στόχο να συντρίψουν τη δυνατότητα μιας αριστερής κυβέρνησης στην Ευρώπη. Να σβήσουν το ακνό φως που φαινόταν να ανατέλλει στον ορίζοντα της ηπείρου και να επιβεβαιώσουν το δόγμα της αιωνιότητας του καπιταλισμού και του μονόδρομου.



**Δόθηκε μια σκληρή μάχη. Ο πόλεμος δεν τελείωσε. Να βοηθήσουμε το λαϊκό κίνημα για να μας βοηθήσει. Και ας μη βιαζόμαστε να καταδικάζουμε! Ας πιέσουμε προς ριζοσπαστικές λύσεις και ας είμαστε αντικειμενικοί όταν κρίνουμε. Και να ξέρουμε ότι το ρεφορμιστικό πρόγραμμα χρειάζεται χρήμα και το χρήμα το έχει ο εχθρός**



# Μεταξύ Σκύλλας και Χάρυβδης

**ΗΜΕΡΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΩΝ, ΣΚΛΗΡΩΝ** μαχών, αναληψίας των τοκογλύφων, αποκάλυψη της μικρότητας των υπαλλήλων του ευρωπαϊκού καπιταλισμού. Κατάληξη σε μια απόφαση που εγκρίθηκε από το Γιούρογκρουπ. Αλλά οι διαπραγματεύσεις θα συνεχιστούν και ίδωμεν. Σημειώνω τα βασικά σημεία της ελληνικής πρότασης.

Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Μείωση του ΦΠΑ. Δίκαιο φορολογικό σύστημα και -συνεπώς- φορολογία του μεγάλου κεφαλαίου. Εκσυγχρονισμός της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης. Έλεγχος των δημόσιων δαπανών. Μεταρρύθμιση της κοινωνικής ασφάλισης. Σύγχρονη δημόσια διοίκηση και καταπολέμηση της διαφθοράς. Καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καυσίμων και προϊόντων καπνού. Μείωση του αριθμού των υπουργείων από 16 σε 10. Στον καθαυτό οικονομικό τομέα, εφαρμογή του μέτρου των δόσεων και αντιμετώπιση των τραπεζικών και μη εξυπηρετούμενων δανείων κ.λπ. Πολιτική για την προώθηση της ανάπτυξης κ.λπ. Όλα αυτά θα μπορούσε να τα κάνει και μια μη υποτελής αστική κυβέρνηση.

**ΟΜΩΣ ΚΑΙ ΣΕ** αντίθεση με παλιότερες δεσμεύσεις: Δεν θα καταργηθούν οι ιδιωτικοποιήσεις που έχουν ολοκληρωθεί. Επανεξέταση ιδιω-

τικοποιήσεων που δεν έχουν προκηρυχθεί. Ενοποίηση οργανισμών, υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών της Ε.Ε. Θα εκποηθεί λοιπόν κρατική και μη περιουσία; Ο αρμόδιος υπουργός το αρνείται. Ενοποίηση του ΤΑΙΠΕΔ με οργανισμούς αντί για κατάργηση (αν «δεν πουλάμε», τι χρειάζεται το ΤΑΙΠΕΔ;).

Επιμήκυνση της δανειακής σύμβασης. Στην περίοδο αυτή θα ισχύει το σημερινό μνημόνιο; Επιτυχία ήταν η μείωση του λεγόμενου «πρωτογενούς πλεονάσματος», αυτής της απάτης σε βάρος των λαϊκών αναγκών. Ως προς την εργασία: Αξιοποίηση βέλτιστων πρακτικών της



**Οι Γερμανοί και οι υπόλοιποι είχαν στόχο να συντρίψουν τη δυνατότητα μιας αριστερής κυβέρνησης στην Ευρώπη. Να σβήσουν το ακνό φως που φαινόταν να ανατέλλει στον ορίζοντα της ηπείρου και να επιβεβαιώσουν το δόγμα της αιωνιότητας του καπιταλισμού και του μονόδρομου**

Ε.Ε. σε όλο το εύρος της νομοθεσίας (βέλτιστες πρακτικές!) Σχέδιο προσωρινής απασχόλησης για τους ανέργους.

**ΕΞΥΠΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΙΣ** συλλογικές συμβάσεις εργασίας (έξυπνη αντί αποκατάσταση!) με ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και δικαιοσύνης (ευελιξία και δικαιοσύνη: ασύμβατες έννοιες). Ως προς την ανθρωπιστική κρίση: ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Κουπόνια τροφίμων (επιστρέφουμε στο 1941!). Και επίσης: εξασφάλιση ότι η μάχη κατά της ανθρωπιστικής κρίσης δεν θα έχει αρνητικό δημοσιονομικό αντίκτυπο (σολομώντεια λύση: και ο σκύλος χορτάτος και η πίτα ολόκληρη).

Δόθηκε μια σκληρή μάχη. Ο πόλεμος δεν τελείωσε. Να βοηθήσουμε το λαϊκό κίνημα για να μας βοηθήσει. Και ας μη βιαζόμαστε να καταδικάζουμε! Ας πιέζουμε προς ριζοσπαστικές λύσεις και ας είμαστε αντικειμενικοί όταν κρίνουμε. Και να ξέρουμε ότι το ρεφορμιστικό πρόγραμμα χρειάζεται χρήμα και το χρήμα το έχει ο εχθρός. Κριτική, να! Αλλά σοβαρή, επιστημονική και δημιουργική. Αν πέσει η κυβέρνηση, θα ξανάρθουν οι καταστροφές της Ελλάδας. Και από κοντά, το φίδι της Χρυσής Αυγής. Εγινε ένα λειψό βήμα. Ας βοηθήσουμε το επόμενο.

\*Ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου

